

SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTORET
Miljöplanerare
Anton Mankesjö

STADSBYGGNADSNÄMNDEN
2026-01-13

Stolpaskogens naturreservat, Ensta - beslut om naturreservatsbildning

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att bilda naturreservat, *Stolpaskogens naturreservat*, i enlighet med 7 kap. 4§ miljöbalken (1998:808).
2. Kommunfullmäktige beslutar att fastställa *Skötselplan för Stolpaskogens naturreservat, Ensta*, daterad den 30 oktober 2025, i enlighet med 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

Sammanfattning

Täby kommuns *Översiktsplan Täby 2050 – Staden på landet* anger att Stolpaskogen ska inrättas som naturreservat. Ett förslag på ett 71,33 hektar stort naturreservat i Stolpaskogen, Ensta, har tagits fram.

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla ett för allmänheten attraktivt och lättillgängligt besöksområde med både trädklädda och öppna marker, som stimulerar till natur- och kulturmiljöupplevelser, ett aktivt friluftsliv, fysisk aktivitet, rekreation, lek och utomhuspedagogik. Syftet är också att vårda, bevara och skydda värdefulla natur- och kulturmiljövärden. Naturreservatet berör del av Täby kommuns fastigheter Ensta 2:2 och Gribbylund 28:7. Förvaltare av naturreservatet kommer att vara Täby kommun.

Förslag för nytt naturreservat i Stolpaskogen var föremål för samråd mellan den 13 augusti och den 15 september 2025. Ett uppdaterat förslag till beslut har tagits fram efter genomfört samråd, innefattande reservatshandling och skötselplan, med tillhörande kartbilagor.

För allmänheten kommer området fortsatt att upplevas som ett tätortsnära frilufts- och naturområde. Kostnaderna för förvaltning, drift och skötsel väntas inte öka med anledning av inrättandet av naturreservatet.

Ärendet

Bakgrund

Täby kommuns *Översiktsplan Täby 2050 – Staden på landet* anger att Stolpaskogen ska inrättas som naturreservat. Ett förslag på ett 71,33 hektar stort naturreservat i Stolpaskogen, Ensta, har tagits fram.

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla ett för allmänheten attraktivt och lättillgängligt besöksområde med både trädklädda och öppna marker, som stimulerar till natur- och kulturmiljöupplevelser, ett aktivt friluftsliv, rekreation, fysisk aktivitet, lek och utomhuspedagogik. Syftet är också att vårda, bevara och skydda värdefulla natur- och kulturmiljövärden. Marken ägs av Täby kommun och området som föreslås ingå i naturreservatet berör del av fastigheterna Ensta 2:2 och Gribbylund 28:7.

Samrådshandlingar godkändes av stadsbyggnadsnämnden den 12 juni 2025, § 70. Förslag för nytt naturreservat i Stolpaskogen var föremål för samråd mellan den 13 augusti och den 15 september 2025, då remissinstanser, innehavare av särskild rätt till marken inom föreslaget naturreservat, myndigheter, andra remissinstanser och allmänheten gavs tillfälle att yttra sig. Samrådsförslaget anslogs på kommunens anslagstavla och en samrådsinbjudan publicerades i lokaltidningen Mitt i Täby. Kungörelse om samrådet skedde i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet den 13 augusti 2025. Samtliga handlingar fanns utskrivna och tillgängliga i kommunhusets entréplan under samrådstiden. Nyheter om samrådet publicerades på kommunens sociala medier och handlingarna fanns tillgängliga på kommunens hemsida.

Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer finns sammanställda i en samrådsredogörelse, se bilaga 3.

Konsekvenser av naturreservatets genomförande

För allmänheten kommer området fortsatt att upplevas som ett tätortsnära frilufts- och naturområde. Täby kommun kommer även fortsatt att ansvara för drift och skötsel av området.

Att stora delar av Stolpaskogen inrättas som ett naturreservat kommer innebära att området får en stark skyddsform. Varje naturreservat är unikt och därför upprättas områdesspecifika regler, så kallade föreskrifter, för att bevara och utveckla områdets frilufts-, natur- och kulturvärden. Föreskrifterna kan medföra begränsningar för vad som får bedrivas och utvecklas inom reservatet.

De anläggningar och rättigheter som redan finns inom området, såsom motionsspår, grillplatser, lekplatser, ledningsrätter eller torrlägningsföretagets rättigheter, får fortsatt bedrivas och utvecklas utan krav på dispens. Naturreservatets föreskrifter möjliggör samtidigt att nya anläggningar för friluftsliv, rekreation och lek kan tillskapas. Reservatsföreskrifterna möjliggör också det framtida behovet av en utbyggd ledningsinfrastruktur, såsom vatten- och avlopp, fjärrvärme och el, genom det efter samrådet tillagda undantaget från reservatsföreskrifterna om att dra fram mark- eller luftledningar. Att ett naturreservat bildas innebär alltså inte några stora negativa konsekvenser för ovanstående.

Gränsdragningen omöjliggör inte en eventuell framtida utveckling av Bergtorpsvägen eller Stockholmsvägen och det är minst 30 meter från naturreservatsgräns till Roslagsbanan för att inte påverka denna negativt. Gränsdragningen skapar också möjligheter för en eventuell framtida utveckling av Fåfångans idrottsplats. Ensta krog, på fastigheten Ensta 2:1, är planlagd för *område för allmänt ändamål, kulturresevat*. Det har bedömts att ett naturreservat skulle kunna innebära begränsningar i gällande detaljplan för Ensta krog och därmed inkluderas inte Ensta 2:1 i naturreservatet. En buffertzon har skapats mellan naturreservatsgränsen och fastigheterna längs Tingsvägen, Vollmervägen och norra delen av Djäknevägen så att inga privatägda fastigheter har sin fastighetsgräns mot naturreservatet.

Ekonomiska överväganden

Framtagandet av handlingarna har rymts inom stadsbyggnadsnämndens driftbudget. Förvaltare av naturreservatet kommer att vara Täby kommun och drift och underhåll kommer att utföras av Täby kommun. Kostnaderna för förvaltning, drift och skötsel väntas inte öka med anledning av inrättandet av naturreservatet.

Kostnader kommer att tillkomma för slutlig utmärkning och skyltning av reservatet, vilket kan ske först efter att reservatet har inrättats. Bedömd kostnad

för utmärkning och skyltning uppskattas till cirka 200 000 kronor och detta ryms i stadsbyggnadsnämndens driftsbudget för 2026.

I reservatshandlingen anges att syftet med reservatet ska tillgodoses genom skötsel och, vid behov, uppförande av anläggningar för friluftsliv, rekreation och lek. Om sådana nya anläggningar ska uppföras i framtiden behöver investeringsmedel avsättas i kommande verksamhetsplaner för respektive ansvarig nämnd.

Jenny Gibson
Samhällsutvecklingschef

Andreas Totschnig
Plan- och exploateringschef

Bilagor

1. Reservatshandling Stolpaskogens naturreservat, Ensta, daterad den 30 oktober 2025
2. Skötselplan för Stolpaskogens naturreservat, Ensta, daterad den 30 oktober 2025
3. Samrådsredogörelse daterad den 30 oktober 2025

Expedieras

Kommunstyrelsen

Plankoordinator Anna Björneheim för vidare expediering till berörda.